

Ökad oro för brottslighet bland butiksanställda

Drygt tre av tio som jobbar i butik är oroliga för att utsättas för hot, våld eller andra brott på sin arbetsplats. Oron har ökat senaste året och är högre bland de som arbetar ensamma eller på långt avstånd från andra, samt bland de som upplever att arbetsmiljön är bristfällig. Detta visar en ny undersökning bland Handels medlemmar genomförd av Novus Opinion.

Samhällsutvecklingen med en allt grövre, organiserad brottslighet drabbar handeln likt övriga delar i samhället. Nästan oavsett vilken typ av brottslighet i butiksmiljö som det rör sig om - terrordåd, skjutningar, snatteri, stölder, trakasserier eller hot - så står Handels medlemmar ofta i frontlinjen och bevittnar brott eller drabbas själva av brott.

Trygghetsbarometern för andra kvartalet 2024 visar att brott mot butiker ökat sedan samma kvartal förra året. 50 % av butikerna har utsatts för brott i form av stöld, våld eller hotfullt beteende. Med en ökad otrygghet är det inte konstigt att det finns en ökad oro för att utsättas för brott hos många inom handeln.

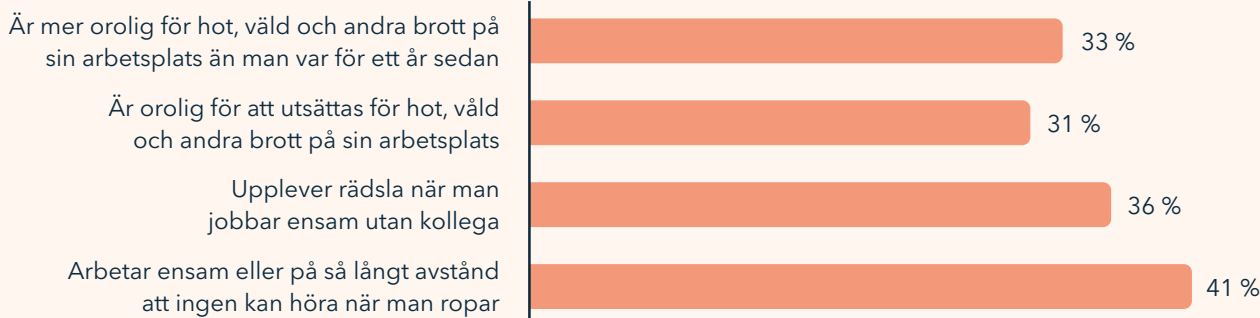
I Handels undersökning² uppger en tredjedel (33 %) av de anställda i butik att man känner mer oro för hot, våld eller andra brott på arbetsplatsen idag än för ett år sedan.

Ensamarbete ökar oro för hot, våld och andra brott på jobbet

Enligt undersökningen uppger drygt tre av tio att de är oroliga att utsättas för hot, våld eller andra brott på sin arbetsplats. Något fler, 36 %, upplever rädsla när de arbetar utan kollega.

Trots det är ensamarbete och slimmad bemanning vanligt förekommande inom handeln. I undersökningen uppger drygt fyra av tio att man arbetar ensam eller på så långt avstånd att ingen hör när man ropar. Bland de som uppger att de arbetar på så långt avstånd att ingen hör när man ropar är 45 % oroliga att utsättas för hot och våld på jobbet, jämfört med endast 22 % bland de som inte arbetar ensamma eller på långt avstånd från andra.

Rädsla för hot och våld på jobbet

1. Svensk Handel, Trygghetsbarometern Q2 (2024), svensk-handel-trygghetsbarometer-q2-2024-1719929410.pdf (svenskhandel.se)

2. Om undersökningen: En enkät har gått ut till ett slumpvis urval av Handels medlemmar. Totalt svarade 12 737 medlemmar på enkäten. Svarefrekvensen blev 18,8 procent. Svaren har efterstatistiserats med avseende på kön, ålder och huruvida man har förtroendeuppdrag eller inte. Svaren är därför representativa för Handels medlemskår.

Arbetsgivarens kunskaper kring arbetsmiljöfrågor

Även arbetsmiljön påverkar oro för hot och våld

Undersökningen visar att anställda som upplever att arbetsgivaren inte tar ansvar för arbetsmiljön eller har kunskap om arbetsmiljöfrågor också upplever oro för hot och våld i större utsträckning.

Totalt upplever en tredjedel att chefen eller arbetsgivaren saknar tillräckliga kunskaper i grundläggande arbetsmiljö. Lika många upplever att arbetsgivaren inte åtgärdar problem och risker i arbetsmiljön. Hela 6 av 10 tycker att arbetsgivaren borde göra mer för att förbättra arbetsmiljön.

Bland de som tycker att arbetsgivaren inte åtgärdar problem och risker i arbetsmiljön på arbetsplatsen är 45 % oroliga för att utsättas för hot, våld eller andra brott på jobbet. Dessutom är 47 % av de som inte tycker att arbetsgivaren åtgärdar problem eller risker i arbetsmiljön rädda när de jobbar utan kollega. Detta skiljer sig från de som tycker att arbetsgivaren gör ett bra jobb med att åtgärda problem och risker i arbetsmiljön - här svarar endast 22 procent att de är oroliga att utsättas för hot, våld eller andra brott. Lika många - alltså 22 procent av de som tycker att arbetsgivaren åtgärdar problem och risker i arbetsmiljön - upplever rädsla när de jobbar ensamma.

Bland de som tycker att arbetsgivaren borde göra mer för arbetsmiljön är det också fyra av tio som är mer oroliga än för ett år sedan att utsättas för hot, våld eller annan brottslighet på jobbet. Detta går återigen att jämföra med de som upplever att arbetsgivaren tar ett tillräckligt arbetsmiljöansvar, där endast två av tio är

mer oroliga nu jämfört för ett år sedan.

Med andra ord tycks det spela stor roll för personalens känsla av trygghet att arbetsgivaren tar arbetsmiljöfrågorna på allvar vad gäller problem och risker i arbetsmiljön.

Detta visar återigen att känslan av otrygghet ökar när man upplever att arbetsgivaren inte tar tillräckligt ansvar för arbetsmiljön.

Sammantaget

Vår undersökning visar att oron att utsättas för hot, våld och andra brott förekommer hos 3 av 10 medlemmar, men är större bland de som arbetar ensamma eller bland dem som upplever arbetsgivarens arbetsmiljöarbete som bristfälligt. Drygt tre av tio är mer oroliga att bli utsatta för våld, hot eller andra brott på sin arbetsplats jämfört med ett år sedan.

Utifrån denna rapport drar Handels följande slutsatser

- Arbetsgivaren behöver göra sin bemanningsplanering så att förekomsten av riskfyllt eller farligt ensamarbete minskar.
- Arbetsgivare behöver ta ett större arbetsmiljöansvar genom att göra regelbundna risk- och konsekvensanalyser och följa upp och åtgärda de risker som identifierats på arbetsplatsen
- Arbetsgivaren behöver samverka med skyddsombud och de anställda i det förebyggande säkerhetsarbetet så att arbetstagarperspektivet finns med i det.